

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

۳۲. بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات فرهنگی

کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۱۴۰۷۷
دی‌ماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده.....	۲
مقدمه.....	۳
۱. نقد و بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۴ براساس قانون برنامه پنجم توسعه.....	۴
۲. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.....	۵
۳. بودجه شرکت‌های سودده.....	۸
۴. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ به تفکیک برنامه و فعالیت، ملی و استانی.....	۹
نتیجه‌گیری و پیشنهادات.....	۲۰
منابع و مأخذ.....	۲۱

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور
۳۲. بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۴ در مجلس شورای اسلامی

در راستای ارتقای کارایی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به سال‌های گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

- **مبنای قانونی:** بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟
- **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هریک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل و نقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هریک از بخش‌ها چیست؟
- **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که درصدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.
- **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.
- **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس بجای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش‌های «قواعد ناظر بر ارائه پیشنهادهای بودجه‌ای» به شماره مسلسل ۱۴۰۴۵ و «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

گزارش حاضر در پی بررسی وضعیت اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۴ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۳ است. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری یکی از معاونت‌های ریاست جمهوری متولی سه بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور است. این بخش علاوه بر دستگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شامل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی و مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ مجموع اعتبارات سازمان ۴,۸۳۰,۷۸۵ میلیون ریال در نظر گرفته شد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۲۸/۷۲ درصد رشد داشته است. مجموع اعتبارات تملک سرمایه‌ای سازمان در این سال برابر ۳,۳۰۲,۴۲۵ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۳۳/۸۱ درصد و مجموع اعتبارات هزینه‌ای ۱,۴۴۸,۳۶۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳، ۱۶/۳۳ درصد رشد نشان می‌دهد. مجموع اعتبارات اختصاصی ۸۰,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳، ۱۰۰ درصد رشد داشته است.

در حوزه صنایع دستی، هر سه برنامه «تولید»، «ترویج» و «حمایت» از صنایع دستی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ از افزایش اعتبار برخوردار شده‌اند. در این میان برنامه ترویج صنایع دستی با اختصاص ۸۸,۵۰۰ میلیون ریال و رشدی ۳۶/۱۵ درصدی بیشترین بودجه و درصد رشد را داراست. در حوزه میراث فرهنگی، هر دو برنامه «اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی» با ۲۰ درصد و نیز «تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی» ۸۰/۸۳ درصد با کاهش اعتبار در ذیل معاونت میراث فرهنگی سازمان مواجه شده‌اند. این درحالی است که اعتبار هر دو برنامه مزبور در ذیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به ترتیب ۱۰۶/۶۲ افزایش و ۲/۵۱- درصد کاهش داشته است. این امر را می‌توان با توجه به ماهیت وظایف پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، مثبت قلمداد کرد. اگرچه رشد برنامه «تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی» به اندازه کافی و در تناسب با برنامه وابسته آن یعنی «اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی» دیده نشده است.

در حوزه گردشگری، تمامی برنامه‌ها با رشدی مثبت مواجه بوده‌اند. در این میان «برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور» دارای پایین‌ترین نرخ رشد مثبت (۵/۵۶ درصد) در میان تمامی برنامه‌های سازمان است. برنامه تشویق گردشگری داخلی نیز به نسبت سال گذشته از رشد مثبت پایین‌تری برخوردار بوده است (۱۱/۲۹ درصد در مقابل ۳۱/۶۴ درصد). علیرغم این دو برنامه، برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری در ذیل معاونت گردشگری سازمان، از نرخ رشد مثبت قابل

ملاحظه ۳۴/۲۴ درصدی برخوردار بوده است.

تبیین برنامه‌ها در قالب فعالیت‌های جزئی‌تر، توجه به جایگاه بخش خصوصی و برخی از برنامه‌های اساسی در توسعه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نظیر «حمایت از حقوق نام تجاری»، «همکاری در تهیه حساب‌های اقماری گردشگری»، «ساماندهی بازارچه‌های صنایع دستی و امکان‌سنجی بازارهای هدف»، «کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی صادرکننده و فعالین غیردولتی»، «فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک»، «فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی با کاربرد در رسانه‌ها» که در سال‌های پیش مغفول مانده بودند، از جمله ویژگی‌های جدید لایحه ۱۳۹۴ به شمار می‌آید.

در برنامه گسترش خدمات موزه‌ای درگیر شدن دیگر سازمان‌ها و نهادها در ایجاد موزه‌های تخصصی را می‌توان گامی در راستای تحقق ماده (۱۱) قانون برنامه پنجم و ماده (۲۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت قلمداد نمود.

با توجه به ماهیت بین بخشی برخی برنامه‌ها نظیر «توسعه زیرساخت‌های گردشگری» انتظار می‌رود دستگاه‌هایی که از نظر قانونی موظف به مشارکت در چنین مواردی هستند در این زمینه اعتباراتی را اختصاص دهند. در این زمینه لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ به جز ذیل اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، اعتبارات مشخصی در دیگر دستگاه‌ها تعیین ننموده است.

مهمترین پیشنهاد این گزارش ساماندهی کلی بودجه گردشگری متناسب با وظایف دستگاه‌های مختلف است به نحوی که دستگاه‌هایی که در این حوزه تکالیف مشخصی دارند نتوانند به دلیل عدم تخصیص اعتبار از انجام وظایف خود سرباز زنند و مجلس نیز بتواند نقش نظارتی خود را ایفا نماید.

مقدمه

این گزارش در پی بررسی وضعیت اعتبارات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۴ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۳ است. در این گزارش ضمن بررسی اعتبارات تملک دارایی و هزینه‌ای، درآمدهای بخش و مقایسه آن با سال ۱۳۹۳ در جداول مختلف مورد توجه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

در پایان با نگاهی به وضعیت لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ در حوزه‌های مذکور و مقایسه آن با قانون برنامه پنجم توسعه پیشنهادهایی جهت کارآمدی بهتر این لایحه ارائه شده است.

۱. نقد و بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۴ براساس قانون برنامه پنجم توسعه

ماده (۱۱) و (۱۲) قانون برنامه پنجم توسعه وظایف سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را معین کرده است. در این زمینه نکات زیر شایان ذکر است:

۱. بررسی میزان هم‌سویی و هم‌راستایی برنامه و طرح‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ با وظایف سازمان طبق قانون برنامه پنجم در زمینه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مؤید این نکته است که هماهنگی و انسجام سند پایین‌دست (لایحه) با سند بالادست (قانون برنامه) تا حد زیادی حفظ شده است. به طوری که در اکثر موارد برنامه‌های تعریف شده در جهت انجام وظایف سازمان طبق قانون برنامه پنجم توسعه است. با وجود این، همچون سال‌های گذشته لایحه بودجه ۱۳۹۴ برای برخی از اشارات قانون برنامه پنجم تدبیری نداشته است که مهمترین آنها عبارتند از:

- فقدان برنامه در خصوص بیمه آثار فرهنگی و تاریخی

- علیرغم تأکید بندهای «الف» و «ب» ماده (۱۲) بر توسعه گردشگری مذهبی و زیارتی به ویژه در شهرهای مقدس مشهد، قم و شیراز و تصریح این ماده بر اینکه سازوکارهای لازم برای تحقق اهداف باید در قالب بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی شود، برنامه خاصی که مستقیماً برای توسعه گردشگری زیارتی باشد، وجود ندارد. نکته‌ای که در این خصوص باید اشاره شود اینکه دوگانگی مدیریتی میان سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و سازمان حج و زیارت در این زمینه موجب شده است که هیچ یک از این دو نهاد برنامه منسجم و جامعی برای جذب و ساماندهی گردشگران زیارتی (گردشگران زیارتی از دیگر کشورها و گردشگران زیارتی ایرانی) نداشته باشند که نمود عینی آن را می‌توان در لایحه بودجه ۱۳۹۴ مشاهده کرد. به طوری که ذیل برنامه‌های هیچ یک از نهادهای مزبور برنامه‌ای که به شناسایی نیازهای زائران و برنامه‌ریزی و تدوین سازوکارهای لازم برای ساماندهی امور زائران (بند «الف» ماده (۱۲)) وجود ندارد.

۲. لازم به ذکر است که ماهیت بین‌بخشی گردشگری ایجاب می‌کند که دستگاه‌های متعددی موظف به تحقق اهداف قانون برنامه در زمینه گردشگری باشند. در واقع بررسی تطبیقی میان وظایف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (تصریح شده در قانون تشکیل این سازمان در مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۳) و مواد قانون برنامه مرتبط با بخش گردشگری نیز مؤید این حقیقت است که انجام بسیاری از این موارد خارج از وظایف قانونی و توان این سازمان است. برای مثال توسعه انواع حمل‌ونقل (مواد ۱۶۱، ۱۶۶، ۱۶۴، ۱۶۳)، تدوین بیمه نوسانات نرخ ارز برای بخش‌های متضرر در گردشگری (ماده (۷۲)) از جمله مواردی است که بر عهده دیگر نهادهای ذینفع در گردشگری است. بدون شک بدون ایفای نقش این طیف وسیع ذینفعان، توسعه صنعت گردشگری ممکن نیست. بررسی تجربه دیگر کشورها برای حل این مشکل حاکی از آن است که قوه قانونگذار بعضاً استفاده بخشی از بودجه نهادها

و دستگاه‌های ذیربط (در کشور ما وزارتخانه‌های عضو شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری) را منوط به انجام وظایفشان در این حوزه کرده تا از ابزار قانونگذاری خود (قانون بودجه) برای حل این مشکل استفاده کند.

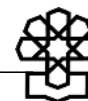
۲. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از جمله معاونت‌های ریاست‌جمهوری است که از چهار بخش سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی و مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملوس در آسیای میانه و غربی تشکیل شده است. مجموع اعتبارات در نظر گرفته شده برای این سازمان در لایحه ۱۳۹۴، ۴,۸۳۰,۷۸۵ میلیون ریال است که نسبت به سال جاری ۲۸/۷۲ درصد افزایش داشته است. بودجه تمامی بخش‌های سازمان رشد یافته‌اند. در این میان اعتبارات پژوهشگاه با نرخ ۵۳/۴۹ بیشترین افزایش را داشته است.

جدول ۱. اعتبارات دستگاه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

(میلیون ریال)

کد دستگاه	عنوان	جمع اعتبارات هزینه‌ای			اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای			اختصاصی ۱۳۹۴			جمع	
		قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	درصد رشد	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	درصد رشد	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	درصد رشد	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴
۱۱۳۷۰۰	سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری	۱,۲۴۵,۰۰۰	۱,۴۴۸,۳۶۰	۱۶/۳۳	۲,۴۶۸,۰۶۰	۳,۳۰۲,۴۲۵	۳۳/۸۱	۴۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۱۰۰	۳,۷۵۳,۰۶۰	۴,۸۳۰,۷۸۵
۱	سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری	۱,۱۰۶,۰۰۰	۱,۲۴۲,۰۰۰	۱۲/۳۰	۲,۳۲۷,۲۸۹	۳,۱۴۶,۳۰۸	۳۵/۱۹	۰	۰		۳,۴۳۳,۲۸۹	۴,۳۸۸,۳۰۸
۲	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۱۳۳,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۵۰/۳۸	۴۰,۷۷۱	۴۸,۱۱۲	۱۸/۰۱	۴۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۱۰۰	۲۱۳,۷۷۱	۳۲۸,۱۱۲
۳	مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی	۶,۰۰۰	۶,۳۶۰	۶/۰۰	۰	۰		۰	۰		۶,۰۰۰	۶,۳۶۰
۴	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۰	۰		۱۰۰,۰۰۰	۱۰۸,۰۰۵	۸/۰۱	۰	۰		۱۰۰,۰۰۰	۱۰۸,۰۰۵

اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری (۳۵/۱۹) درصد) و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری (۵۰/۳۸ درصد) رشد داشته است. علاوه بر این رشد اعتبارات همه نهادهای زیرمجموعه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری حاکی از توجه ویژه دولت جدید به حوزه‌های تحت مسئولیت این سازمان است. از سوی دیگر در لایحه ۱۳۹۴، توجه خاصی به پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری صورت گرفته است تا آنجا که بعد از سازمان بیشترین میزان بودجه را به خود تخصیص داده است.

درآمدهای سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری شامل درآمد حاصل از اجاره ساختمان‌ها و اراضی (کد ۱۳۰۳۰۱)، درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی (کد ۱۴۰۱۰۳)، درآمد حاصل از موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی و سایر منافع حاصله (کد ۱۴۰۱۲۵) و درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقات (کد ۱۴۰۱۰۷) است که سه مورد اول جزء درآمدهای عمومی و مورد آخر جزء درآمدهای اختصاصی و در ارتباط با پژوهشکده میراث فرهنگی و گردشگری می‌باشد.

اعتبارات سازمان از محل بودجه متفرقه شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱. جزء ۶ ردیف متفرقه ۵۲۰۰۰۰ (اعتبارات یارانه‌ها) با عنوان «کمک بلاعوض، یارانه سود و کارمزد، تحقیقات، آموزش، فناوری‌های نو، گردشگری و هنری، مسکن، اجتماعی و نظارت بر اجرای طرح‌های تولیدی و خدماتی و آموزش عالی و غیرانتفاعی و اشتغال و ارائه حمایت‌های مالی و ایفای تعهدات و موارد قبلی و کمک به مناطق کمتر توسعه‌یافته و غیربرخوردار و صندوق‌های مکانیسم فروش» که مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال برای آن در نظر گرفته شده است که بخشی از آن می‌تواند به گردشگری اختصاص یابد.

۲. جزء ۱۳ ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ با عنوان «تأمین، آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی» بودجه‌ای برابر با ۷۰۰,۰۰۰ میلیون ریال (۳۵۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبارات هزینه‌ای و ۳۵۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبارات تملک سرمایه‌ای) پیش‌بینی شده که نسبت به سال جاری ۷۵ درصد افزایش خواهد داشت. البته این رقم همان درآمد حاصل از فروش بلیط موزه‌هاست که در فوق بدان اشاره شد. این درآمدها را سازمان به خزانه واریز و سپس از دولت دریافت می‌کند و همان‌طور در جزء ۱۳ ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ آمده است صرف موزه‌ها و ابنیه تاریخی تحت تملک سازمان می‌گردد.

۳. جزء ۱۰۴ ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ با عنوان «سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری - توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع‌دستی» بودجه‌ای برابر ۴۰۰,۰۰۰ میلیون ریال (۱۲۰,۰۰۰ میلیون ریال هزینه‌ای و ۲۸۰,۰۰۰ میلیون ریال تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) پیش‌بینی شده است.

۴. جزء ۵۵ ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ با عنوان «سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری

- برای کمک به صندوق احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی» بودجه‌ای برابر ۱۵,۰۰۰ میلیون ریال برای کمک به صندوق احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی پیش‌بینی شده است.
۵. جزء ۱۱۱ ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰۰ با عنوان «موضوع درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات کالاها و محصولات فرهنگی و صنایع دستی» - ۸۵ درصد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ۱۵ درصد سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» که بودجه‌ای معادل ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال برای آن در نظر گرفته شده است.
۶. جزء ۴۴ ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰۰ در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ با عنوان «کمک‌های فنی و اعتباری توسعه صادرات صنایع دستی»، در لایحه بودجه ۱۳۹۴ حذف شده است.
۷. در ردیف یک از تعرفه‌های درآمدها، موضوع جدول شماره ۵، مبلغ یکصد هزار (۱۰۰,۰۰۰) ریال به ازای هر نفر، از عوارض خروجی برای توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی تا سقف چهار صد میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اختصاص یافته است.

۳. بودجه شرکت‌های سودده

براساس لایحه سال ۱۳۹۴، یک شرکت سودده و دو شرکت در حال تصفیه وجود دارد:

جدول ۲. بودجه شرکت‌های سودده در زمینه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

(میلیون ریال)

شماره طبقه بندی	عنوان	درآمد	هزینه
۲۶۳۰۰۰	شرکت سهامی سازمان صنایع دستی ایران (در حال تصفیه)	۱۴,۷۴۹	۱۴,۷۴۹
۲۸۴۱۰۰	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۱۳,۰۰۰	۱۲,۶۴۰
۲۸۴۵۰۰	سازمان ایرانگردی و جهانگردی (در حال تصفیه)	۷,۲۵۰	۷,۲۵۰

۴. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ به تفکیک برنامه و فعالیت، ملی و استانی

به منظور درک هرچه بهتر اعتبارات سازمان، بررسی بودجه پیش‌بینی شده برای هر یک از برنامه‌ها، فعالیت‌ها و طرح‌ها امری ضروری است. لذا در این بخش سعی شده است تا میزان رشد برنامه‌ها در سطح ملی (جدول ۳)، اعتبارات تخصیص یافته به تفکیک فعالیت (جدول ۴)، اعتبارات مرتبط دیگر دستگاه‌ها (جدول ۵) را بررسی نماید.

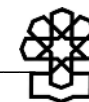
جدول ۳ امکان مقایسه سه دسته هزینه‌های عمومی، اختصاصی و تملک دارایی سرمایه‌ای را در لایحه بودجه ۱۳۹۴ با قانون بودجه ۱۳۹۳ فراهم می‌کند.

جدول ۳. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۳ - سطح ملی

(میلیون ریال)

شماره دستگاه اجرائی	شماره دستگاه برنامه	عنوان	هزینه‌های عمومی		رشد	هزینه‌های اختصاصی		رشد	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای		رشد	جمع		رشد
			قانون سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴		قانون سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴		قانون سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴		قانون سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴	
۱۱۳۷۰۰	۱	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱,۱۰۶,۰۰۰	۱,۲۴۲,۰۰۰	۱۲/۳۰	۰	۰	۰	۲,۳۲۷,۲۸۹	۳,۱۴۶,۳۰۸	۳۵/۱۹	۳,۴۳۳,۲۸۹	۴,۳۸۸,۳۰۸	۲۷/۸۲
	۱۰۴۰۶	برنامه تنظیم و اجرائی امور آماری	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	-۱۰۰	۰	۰		۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰
	۱۰۵۱۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی ^۱		۱۲,۵۰۰									۱۲,۵۰۰	
	۳۰۱۱۱	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای		۱۸,۰۰۰	۹۴/۴۴								۳۵,۰۰۰	۹۴/۴۴
	۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی		۲۵,۰۰۰	-۲۰								۲۰,۰۰۰	-۲۰
	۳۰۲۳۳	برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی	۱۹۴,۰۰۰	۲۳۸,۰۰۰	۲۲/۶۸				۱,۰۴۷,۲۸۹		-۱۰۰		۱,۲۴۱,۲۸۹	-۸۰/۸۳
	۳۰۲۳۴	برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای باارزش فرهنگی و تاریخی	۶۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۱۶/۶۷								۶۰,۰۰۰	۱۶/۶۷
	۳۰۲۳۷	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۱۸۶,۰۰۰	۲۰۷,۰۰۰	۱۱/۲۹								۱۸۶,۰۰۰	۱۱/۲۹
	۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری											۷۴۰,۰۰۰	۴۳/۲۴
	۳۰۲۴۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۲۷۰,۰۰۰	۲۸۵,۰۰۰	۵/۵۶								۲۷۰,۰۰۰	۵/۵۶
	۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۹۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۱/۱۱				۵۱۰,۰۰۰				۶۰۰,۰۰۰	-۸۳/۳۳
	۳۰۲۷۴	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات							۳۰,۰۰۰	۳۵,۳۰۸	۱۷/۶۹		۳۰,۰۰۰	۱۷/۶۹
	۳۰۳۱۵	برنامه ترویج صنایع دستی	۶۵,۰۰۰	۸۸,۵۰۰	۳۶/۱۵								۶۵,۰۰۰	۳۶/۱۵
	۴۰۳۱۸	برنامه رشد تولیدات صنایع دستی	۶۵,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	۱۵/۳۸								۶۵,۰۰۰	۱۵/۳۸

۱. این برنامه در سال جاری تحت کد ۳۰۲۰۹ با مبلغی بالغ بر ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال در نظر گرفته شده بود.

رشد	جمع		رشد	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای		رشد	هزینه‌های اختصاصی		رشد	هزینه‌های عمومی		عنوان	شماره دستگاه / برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	لایحه سال ۱۳۹۴	قانون سال ۱۳۹۳		لایحه سال ۱۳۹۴	قانون سال ۱۳۹۳		لایحه سال ۱۳۹۴	قانون سال ۱۳۹۳		لایحه سال ۱۳۹۴	قانون سال ۱۳۹۳			
۹/۲۳	۷۱,۰۰۰	۶۵,۰۰۰		۰	۰		۰	۰	۹/۲۳	۷۱,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	برنامه حمایت از صادرات صنایع دستی	۴۰۳۲۸	
	۲۰,۰۰۰			۰			۰			۲۰,۰۰۰		برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۴۰۸۲۲	
۵۳/۴۹	۳۲۸,۱۱۲	۲۱۳,۷۷۱	۱۸	۴۸,۱۱۲	۴۰,۷۷۱	۱۰۰	۸۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۵۰/۳۸	۲۰۰,۰۰۰	۱۳۳,۰۰۰	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۲	۱۱۳۷۰۰
۵۲/۵۶	۱۹۸,۰۰۰	۱۲۹,۷۸۳		۰	۰	۱۶۶/۶۷	۴۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۳۷/۶۵	۱۵۸,۰۰۰	۱۱۴,۷۸۳	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۰۵۱۰	
۱۰۶/۶۲	۸۲,۰۰۰	۳۹,۶۸۷		۰	۰	۶۰	۴۰,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۱۸۵/۹۷	۴۲,۰۰۰	۱۴,۶۸۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۳۰۲۲۷	
-۲/۵۱	۳۰,۰۰۰	۳۰,۷۷۱	-۲/۵۱	۳۰,۰۰۰	۳۰,۷۷۱		۰	۰		۰	۰	برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی	۳۰۲۳۳	
۸۱/۱۲	۱۸,۱۱۲	۱۰,۰۰۰	۸۱/۱۲	۱۸,۱۱۲	۱۰,۰۰۰		۰	۰		۰	۰	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۳۰۲۷۴	
۶	۶,۳۶۰	۶,۰۰۰		۰	۰		۰	۰	۶	۶,۳۶۰	۶,۰۰۰	مرکز مطالعات منطقه ای حفظ میراث ناملموس در آسیای میانه و غربی	۳	۱۱۳۷۰۰
۶	۶,۳۶۰	۶,۰۰۰		۰	۰		۰	۰	۶	۶,۳۶۰	۶,۰۰۰	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ملموس	۳۰۲۹۱	
۸	۱۰۸,۰۰۵	۱۰۰,۰۰۰	۸	۱۰۸,۰۰۵	۱۰۰,۰۰۰		۰	۰		۰	۰	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۴	۱۱۳۷۰۰
۸	۱۰۸,۰۰۵	۱۰۰,۰۰۰	۸	۱۰۸,۰۰۵	۱۰۰,۰۰۰		۰	۰		۰	۰	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	۳۰۲۳۸	

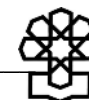
اعتبار برنامه تنظیم و اجرای امور آماری هیچ تغییری نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ نداشته و ثابت مانده است. سه برنامه (برنامه پرداخت دیون و بازخرید کارکنان، برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان، برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر) که در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ بود، از لایحه بودجه ۱۳۹۴ حذف شده‌اند. از سوی دیگر چهار برنامه با رشد منفی مواجه بوده‌اند که در این میان بیشترین کاهش متعلق به برنامه گسترش خدمات موزه‌ای (۸۳/۳۳- درصد) است. در این میان برنامه‌هایی نظیر «برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک» نیز به چشم می‌خورد که از عناصر جدید لایحه ۱۳۹۴ به حساب می‌آید. در حوزه صنایع دستی، هر سه برنامه «تولید»، «ترویج» و «حمایت» از صنایع دستی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ از افزایش اعتبار برخوردار شده‌اند. از سوی دیگر برخلاف قانون بودجه ۱۳۹۳ که میزان یکسانی را به هر یک از این برنامه‌های اختصاص داده بودند، رقم‌های در نظر گرفته شده برای لایحه بودجه ۱۳۹۴ متفاوت است. در این میان برنامه ترویج صنایع دستی با اختصاص ۸۸,۵۰۰ میلیون ریال و رشدی ۳۶/۱۵ درصدی بیشترین اعتبار و رشد را داشته است.

در حوزه میراث فرهنگی، هر دو برنامه «اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی» (۲۰-٪) و نیز «تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی» (۸۰/۸۳-٪) با کاهش اعتبار در ذیل معاونت میراث فرهنگی سازمان مواجه شده‌اند. این در حالی است که هر دو برنامه مزبور در ذیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از رشدی بیشتری (به ترتیب رشد ۱۰۶/۶۲ و ۲/۵۱- درصدی) برخوردار بوده‌اند. شاید این امر نشان دهد که بودجه برنامه‌های مزبور به نوعی از ذیل سازمان به پژوهشگاه منتقل شده است؛ که در این صورت مقایسه با قانون بودجه ۱۳۹۳ تفاوتی اساسی داشته و البته همخوان با وظایف ذاتی پژوهشگاه قلمداد می‌شود. با وجود این دو برنامه «اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی» و «تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی» متقابلاً به یکدیگر وابسته‌اند و این در حالی است که برنامه دوم به میزان متناسب و متعادل با برنامه «اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی» رشد نکرده است.

اگر چه اعتبار برنامه گسترش خدمات موزه‌ای در ذیل سازمان در سال ۱۳۹۴، ۸۳/۳۳ درصد کاهش یافته است، اما در ذیل سایر دستگاه‌ها همچنان سهم قابل توجهی را به خود اختصاص داده است.^۱ در حوزه گردشگری، تمامی برنامه‌ها با رشدی مثبت مواجه بوده‌اند. در این میان «برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور» دارای پایین‌ترین نرخ رشد (۵/۵۶ درصد) در میان تمامی برنامه‌های سازمان است. برنامه تشویق گردشگری داخلی نیز به نسبت سال گذشته از نرخ رشد پایین‌تری برخوردار بوده است (۱۱/۲۹ درصد در مقابل ۳۱/۶۴ درصد). علیرغم این دو برنامه، برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری در ذیل معاونت گردشگری سازمان، از نرخ رشد قابل ملاحظه ۳۴/۲۴ درصدی برخوردار بوده است.

جدول ۴ به بررسی اعتبارات برنامه‌های سازمان به تفکیک فعالیت می‌پردازد:

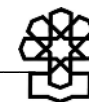
۱. به جدول ۵ مراجعه شود.

جدول ۴. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ به تفکیک فعالیت، مقدار و هزینه هر واحد - سطح ملی

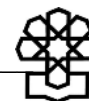
شماره دستگاه اجرایی	شماره دستگاه، برنامه و فعالیت	عنوان	هدف کمی			هزینه‌های اختصاصی	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
			سنجه عملکرد	مقدار	هزینه واحد			
۱۱۳۷۰۰	۱	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری				۱,۲۴۲,۰۰۰	۴,۳۸۸,۳۰۸	
	۱۰۴۰۶	برنامه تنظیم و اجرایی امور آماری				۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	
		گردآوری و تولید اقلام آماری	طرح	۲۰	۱,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	
	۱۰۵۱۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی				۱۲,۵۰۰	۱۲,۵۰۰	
		مطالعات تخصصی و کاربردی صنایع دستی	پروژه	۲۰	۲۲۵	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	
		مطالعات تخصصی و کاربردی گردشگری	پروژه	۲۰	۲۰۰	۴,۰۰۰	۴,۰۰۰	
		مطالعات تخصصی و کاربردی میراث فرهنگی	پروژه	۲۰	۲۰۰	۴,۰۰۰	۴,۰۰۰	
	۳۰۱۱۱	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای				۳۵,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	
		برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی صنایع دستی	دوره	۳۰	۱۶۶/۶۶۷	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	
		برگزاری دوره‌های آموزش تخصص گردشگری	دوره	۳۰	۱۶۶/۶۶۷	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	
		برگزاری دوره‌های آموزش تخصص میراث فرهنگی	دوره	۳۰	۱۶۶/۶۶۷	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	
		حمایت و راهبری دوره‌های آموزشی کوتاه مدت	نفر	۳۰,۰۰۰	۰/۱۶۶۷	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	
	۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی				۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	
		بررسی و شناسایی آثار باستانی و تاریخی	اثر	۲۰	۵۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	
		بررسی و شناسایی آثار باستانی و تاریخی حوزه فرهنگی ایران - موجود در کشورهای همسایه	اثر	۱۵	۶۶۶/۶۶۷	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	
	۳۰۲۳۳	برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی				۲۳۸,۰۰۰	۲۳۸,۰۰۰	
		انجام امور پایگاه‌های جهانی میراث فرهنگی	بنای ثبت شده	۱۸	۲,۷۷۷/۷۷۸	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	
		انجام امور پایگاه‌های ملی میراث فرهنگی	بنای ثبت شده	۶۴	۳۹۰/۶۲۵	۲۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	

شماره دستگاه اجرایی	شماره دستگاه، برنامه و فعالیت	عنوان	هدف کمی			سنگه عملکرد	جمع	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای	اختصاصی	هزینه‌های	هزینه واحد	مقدار
			سنگه	مقدار	هزینه واحد							
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۱۰	۳,۵۰۰	۳۵,۰۰۰		۰	۳۵,۰۰۰			
		تعیین حریم آثار تاریخی و طبیعی	اثر	۱۵۰	۱۵۳/۳۳۳	۲۳,۰۰۰		۰	۲۳,۰۰۰			
		ثبت ملی و جهانی آثار غیرمنقول و ناملموس تاریخی، فرهنگی و طبیعی	اثر	۳۵۰	۷۷/۱۴۳	۲۷,۰۰۰		۰	۲۷,۰۰۰			
		حفاظت فیزیکی از بناها و محوطه‌های تاریخی و فرهنگی	بنا/محوطه	۱۰۰۰	۴۰	۴۰,۰۰۰		۰	۴۰,۰۰۰			
		مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی	بنای ثبت شده	۱۰۰۰	۳۲	۳۲,۰۰۰		۰	۳۲,۰۰۰			
		کمک به تشکل‌ها و انجمن‌های میراث فرهنگی	تشکل	۱۵	۴۰۰	۶,۰۰۰		۰	۶,۰۰۰			
	۳۰۲۳۴	برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای با ارزش فرهنگی و تاریخی				۷۰,۰۰۰		۰	۷۰,۰۰۰			
		انجام امور حقوقی مربوط به اشیای فرهنگی - تاریخی داخل و خارج از کشور	مورد	۵	۲,۰۰۰	۱۰,۰۰۰		۰	۱۰,۰۰۰			
		ثبت ملی آثار منقول تاریخی - فرهنگی و طبیعی	اثر	۱۰۰	۲۰	۲,۰۰۰		۰	۲,۰۰۰			
		حفاظت فیزیکی از اشیای با ارزش تاریخی و فرهنگی	اثر	۳۹۶,۹۰۰	۰/۱۰۱	۴۰,۰۰۰		۰	۴۰,۰۰۰			
		مرمت اشیای با ارزش تاریخی و فرهنگی	اثر	۵۰۰	۳۶	۱۸,۰۰۰		۰	۱۸,۰۰۰			
	۳۰۲۳۷	برنامه تشویق گردشگری داخلی				۲۰۷,۰۰۰		۰	۲۰۷,۰۰۰			
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۲۰	۲,۵۰۰	۵۰,۰۰۰		۰	۵۰,۰۰۰			
		تهیه اقلام تبلیغاتی جهت اطلاع‌رسانی گردشگری داخلی	قلم	۱۵۰,۰۰۰	۰/۱۰۷	۱۶,۰۰۰		۰	۱۶,۰۰۰			
		حمایت از برگزاری تورها	تور	۶۰	۴۱۶/۶۶۷	۲۵,۰۰۰		۰	۲۵,۰۰۰			
		راهبری فعالیت‌ها و مراکز گردشگری	استان	۳۱	۶۴۵/۱۶۱	۲۰,۰۰۰		۰	۲۰,۰۰۰			
		فعالیت‌های ستاد هماهنگی خدمات سفر	استان	۳۱	۲,۵۸۰/۶۴۵	۸۰,۰۰۰		۰	۸۰,۰۰۰			
		کمک به تشکل‌ها، انجمن‌ها، دفاتر، هتل‌ها و شرکت‌های مرتبط با گردشگری	مورد	۳۱	۵۱۶/۱۲۹	۱۶,۰۰۰		۰	۱۶,۰۰۰			
	۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری				۱,۰۶۰,۰۰۰		۰	۱,۰۶۰,۰۰۰			
	۳۰۲۴۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور				۲۸۵,۰۰۰		۰	۲۸۵,۰۰۰			
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۲۰	۶,۳۰۰	۱۲۶,۰۰۰		۰	۱۲۶,۰۰۰			

شماره دستگاه اجرایی	شماره دستگاه، برنامه و فعالیت	عنوان	هدف کمی			سنگه عملکرد	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
			مقدار	هزینه واحد	هزینه‌ای			
		تهیه و توزیع اقلام تبلیغاتی	قلم	۱۰۰,۰۰۰	۰/۶۷۰	۶۷,۰۰۰	۶۷,۰۰۰	
		فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی با کاربرد در رسانه‌ها	مورد	۲۰	۳۸,۵۰۰	۷۷,۰۰۰	۷۷,۰۰۰	
		کمک به فعالین غیردولتی گردشگری در جذب گردشگران	تشکل	۳۱	۴۸۳/۸۷۱	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	
	۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای				۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	
		ارائه خدمات رفاهی و عمومی به بازدیدکنندگان از موزه‌ها	هزار نفر بازدیدکننده	۴۵۰۰	۱۰	۴۵,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	
		ارائه خدمات فنی موزه‌ای	هزار نفر بازدیدکننده	۳۰۰	۱۸۳/۳۳۳	۵۵,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	
	۳۰۲۷۴	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات				۰	۳۵,۳۰۸	
	۳۰۳۱۵	برنامه ترویج صنایع دستی				۸۸,۵۰۰	۸۸,۵۰۰	
		برگزاری مراسم داوری ملی صنایع دستی	مراسم	۶	۲,۶۶۶/۶۶۷	۱۶,۰۰۰	۱۶,۰۰۰	
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۶	۴,۱۶۶/۶۶۷	۲۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	
		تبلیغ و آموزش صنایع دستی با کاربرد رسانه‌ها	مورد	۴۰۰	۵۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	
		کمک به خوشه‌ها و تشکل‌های ترویج و آموزش صنایع دستی	تشکل	۳۱	۸۸۷/۰۹۷	۲۷,۵۰۰	۲۷,۵۰۰	
	۴۰۳۱۸	برنامه رشد تولیدات صنایع دستی				۷۵,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	
		کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی تولیدکننده و خانه‌های صنایع دستی	تشکل	۳۱	۸۰۶/۴۵۲	۲۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	
		کمک به نوسازی تجهیزات و ابزار	استان	۳۱	۱,۶۱۲/۹۰۳	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	
	۴۰۳۲۸	برنامه حمایت از صادرات صنایع دستی				۷۱,۰۰۰	۷۱,۰۰۰	
		تسهیل و حمایت از افزایش سهم تجارت الکترونیکی در صنایع دستی	مورد	۷	۱,۱۴۲	۸,۰۰۰	۸,۰۰۰	
		حمایت از حقوق نام تجاری	مورد	۲	۱۱,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	
		ساماندهی بازارچه‌های صنایع دستی و امکان‌سنجی بازارهای هدف	بازارچه	۱۵	۱,۴۰۰	۲۱,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	

شماره دستگاه اجرایی	شماره دستگاه، برنامه و فعالیت	عنوان	هدف کمی			سنگه عملکرد	هزینه واحد	مقدار	هزینه‌های اختصاصی	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
			هزینه واحد	مقدار	سنگه عملکرد						
		کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی صادرکننده و فعالین غیردولتی	۲,۰۰۰	۱۰	تشکل			۰		۲۰,۰۰۰	
	۴۰۸۲۲	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک						۰	۰	۲۰,۰۰۰	
		انجام خدمات انفورماتیک	۱,۸۱۸/۱۸۲	۱۱	سامانه			۰		۲۰,۰۰۰	
۱۱۳۷۰۰	۲	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری						۸۰,۰۰۰	۴۸,۱۱۲	۳۲۸,۱۱۲	
	۱۰۵۱۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۵۸,۰۰۰					۴۰,۰۰۰	۰	۱۹۸,۰۰۰	
		ارائه خدمات آزمایشگاهی در حوزه‌های مرتبط با حفاظت و مرمت	۳۹/۱۶۷	۱۲۰۰	آزمایش			۱۳,۰۰۰		۴۷,۰۰۰	
		تهیه اطلس جامع میراث فرهنگی کشور	۱۱۳,۰۰۰	۱	اطلس			۱۵,۰۰۰		۱۱۳,۰۰۰	
		همکاری در تهیه حساب‌های اقماری گردشگری	۳۸,۰۰۰	۱	طرح			۱۲,۰۰۰		۳۸,۰۰۰	
	۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۴۲,۰۰۰					۴۰,۰۰۰	۰	۸۲,۰۰۰	
		اجرای مطالعات و کاوش‌های مربوط به طرح‌های عمرانی	۸۰۰	۲۵	مطالعه			۱۰,۰۰۰		۲۰,۰۰۰	
		اجرای کاوش در محوطه‌های مهم تاریخی کشور	۸,۵۰۰	۴	کاوش			۱۰,۰۰۰		۳۴,۰۰۰	
		توسعه فناوری رباتیک در کاوش باستان‌شناسی	۱۲,۰۰۰	۱	مورد			۱۰,۰۰۰		۱۲,۰۰۰	
		صدور مجوز کاوش و نظارت بر اجرا	۱۳۳/۳۳۳	۱۲۰	مجوز			۱۰,۰۰۰		۱۶,۰۰۰	
	۳۰۲۳۳	برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی						۰	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	
	۳۰۲۷۴	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات						۰	۱۸,۱۱۲	۱۸,۱۱۲	
۱۱۳۷۰۰	۳	مرکز مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث ناملموس در آسیای میانه و غربی	۶,۳۶۰					۰	۰	۶,۳۶۰	
	۳۰۲۹۱	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ملموس	۶,۳۶۰					۰	۰	۶,۳۶۰	
		تدوین و ترجمه اسناد پایه‌ای مرکز برای تصویب در مراجع ذیربط	۱۸/۶۶۷	۳۰	سند			۰		۵۶۰	
		کمک به فعالیتهای قانونی مرکز	۱۹۳/۳۳۳	۳۰	مورد			۰		۵,۸۰۰	
۱۱۳۷۰۰	۴	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی						۰	۱۰۸,۰۰۵	۱۰۸,۰۰۵	
	۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری						۰	۱۰۸,۰۰۵	۱۰۸,۰۰۵	

برخلاف لوایح بودجه قبلی در لایحه سال ۱۳۹۴، به فعالیت‌های ذیل هر برنامه نیز اشاره شده است. این امر را می‌توان اقدام مثبتی به شمار آورد که شفاف‌سازی حیطه فعالیت و جزئی‌سازی تخصیص بودجه به هر برنامه را در پی دارد. با این وجود تمایز چشمگیری میان فعالیت‌های در نظر گرفته شده برای برخی از برنامه‌های متفاوت (مثلاً برنامه‌های «تشویق گردشگری داخلی» و «جذب گردشگران ورودی به کشور») وجود ندارد. لایحه بودجه ۱۳۹۴، از جایگاه حائز اهمیت بخش خصوصی در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیز غافل نمانده‌اند. در این رابطه می‌توان به برنامه‌هایی نظیر «کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی صادرکننده و فعالین غیردولتی»، «کمک به خوشه‌ها و تشکل‌های ترویج و آموزش صنایع دستی»، «کمک به فعالین غیردولتی گردشگری در جذب گردشگران» و «کمک به تشکل‌ها، انجمن‌ها، دفاتر، هتل‌ها و شرکت‌های مرتبط با گردشگری» و غیره، اشاره داشت.

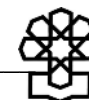
بعد مثبت دیگر لایحه بودجه ۱۳۹۴، توجه به فعالیت‌ها و برنامه‌های حائز اهمیت در حوزه‌های مرتبط است، برنامه‌هایی نظیر «همکاری در تهیه حساب‌های اقماری گردشگری»، «توسعه فناوری رباتیک در کاوش باستان‌شناسی»، «کمک به فعالیت‌های قانونی مرکز»، «تسهیل و حمایت از افزایش سهم تجارت الکترونیکی در صنایع دستی»، «حمایت از حقوق نام تجاری»، «ساماندهی بازارچه‌های صنایع دستی و امکان‌سنجی بازارهای هدف»، «کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی صادرکننده و فعالین غیردولتی»، «فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک»، «فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی با کاربرد در رسانه‌ها» است. باید توجه داشت این ابعاد حیطه‌هایی را شامل می‌شوند که بعضاً در قوانین بودجه قبلی مغفول مانده‌اند.

در رابطه با برنامه «همکاری در تهیه حساب‌های اقماری گردشگری»، اگر چه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را می‌توان از جمله متولیان اصلی در این امر به حساب آورد، از **وظیفه سازمان‌های دیگر در این رابطه نیز نباید غافل ماند.** برای مثال مرکز آمار ایران بر اساس ماده (۵۴) قانون برنامه پنجم مبنی بر استقرار نظام آماری، موظف به تهیه چنین حساب‌هایی است. در جدول ذیل اعتبارات دیگر دستگاه‌ها در ارتباط با حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برحسب برنامه‌ها و فعالیت‌ها - سطح ملی نشان داده شده است.

جدول ۵. اعتبارات دیگر دستگاه‌ها در ارتباط با حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برحسب برنامه‌ها و فعالیت‌ها - سطح ملی

(میلیون ریال)

شماره دستگاه اجرائی	شماره دستگاه، برنامه و فعالیت	عنوان	هدف کمی			جمع	هزینه‌های دارایی‌های سرمایه‌ای	اختصاصی	هزینه‌های
			سنگه عملکرد	مقدار	هزینه واحد				
۱۱۴۰۰۰	۵	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - امور سینمایی و نیز تولید فیلم‌های فاخر				۱,۰۶۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۰۶۰,۰۰۰
	۳۰۲۵۷	برنامه حمایت و گسترش سینمای ملی				۱,۰۶۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۰۶۰,۰۰۰
		کمک به مؤسسات، مراکز، انجمن‌ها، کانون‌ها و تشکل‌های صنفی سینمایی و موزه سینما	مورد	۳۵۰	۶۴۵.۷۱۴	۲۲۶,۰۰۰	۰	۰	۲۲۶,۰۰۰
۱۴۰۰۰۰	۱	سازمان حفاظت محیط زیست				۱,۱۷۱,۹۳۱	۸۳۱,۴۰۰	۰	۳۴۰,۵۳۱
	۴۰۴۰۶	برنامه حفاظت از طبیعت، زیست‌بوم‌ها و گونه‌های خشکی				۱۲۳,۵۹۱	۰	۰	۱۲۳,۵۹۱
		نگهداری موزه تاریخ طبیعی	مورد	۳۷۳	۳۹,۷۷۵	۱۴,۸۳۶	۰	۰	۱۴,۸۳۶
۱۱۳۵۰۰	۴۵	موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران				۵۱,۱۰۵	۱۴,۱۵۰	۴,۰۰۰	۳۲,۹۵۵
۱۵۴۰۰۰	۷	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - بیمه‌های اجتماعی				۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
	۳۰۴۴۱	برنامه بیمه‌های اجتماعی				۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
		پوشش بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کد دار) (سهام کارفرمایی)	نفر	۵۷۲.۳۶۵	۱۰۰.۳۲	۵,۷۴۲,۰۰۰	۰	۰	۵,۷۴۲,۰۰۰
۱۰۲۱۰۰	۶	وزارت اطلاعات - موزه عبرت				۵۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰,۰۰۰
	۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای				۵۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰,۰۰۰
		جمع‌آوری و تدوین اسناد تاریخی	تعداد	۳۰۰	۳۷.۶۶۷	۱۱,۰۰۰	۰	۰	۱۱,۰۰۰
		چاپ و انتشار آثار تاریخی	تعداد	۲۰۰	۶۰	۱۲,۰۰۰	۰	۰	۱۲,۰۰۰

جمع	هزینه‌های دارایی‌های سرمايه‌ای	اختصاصی	هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۲۰,۰۰۰		.	۲۰,۰۰۰	۴,۰۰۰	۵	مورد	ساماندهی و نگهداری موزه		
۷,۰۰۰		.	۷,۰۰۰	۷۰۰	۱۰	مورد	فضاسازی فرهنگی		
۳۲۸,۰۴۰	۱۷۳,۰۴۰	.	۱۵۵,۰۰۰				بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس	۱	۱۱۱۴۵۰
۲۶,۰۳۲	۲۶,۰۳۲	.	.				برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۳۰۲۶۳	
۱,۱۰۷,۸۰۷	۶۵,۵۰۰	۱۳۰,۰۰۰	۹۱۲,۳۰۷				ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۱	۱۱۱۴۰۰
۶۳,۵۰۰	۶۳,۵۰۰	.	.				برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۳۰۲۶۳	
۱,۲۶۲,۰۵۵	۱,۲۶۲,۰۵۵	.	.				شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران	۵۴	۱۴۳۵۰۰
۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	.	.				برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۳۰۲۶۳	

بررسی اعتبارات دیگر سازمان‌ها در ارتباط با سه حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، ما را از خطر ساده انگاری برنامه‌ها به دور می‌دارد. برای مثال بودجه گسترش خدمات موزه‌ای ذیل سازمان نسبت به سال ۱۳۹۳، ۸۳/۳۳ درصد کاهش یافته است. در این وضعیت اگر تنها بودجه سازمان در نظر گرفته شود، برنامه مزبور با افت شدیدی مواجه شده است. این در حالی است که عملاً در بودجه سازمان‌های دیگر، اعتباراتی برای گسترش موزه‌های تخصصی لحاظ شده است که امری مثبت و در راستای ماده (۱۱) قانون برنامه پنجم و ماده (۲۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مبنی بر ایجاد موزه‌های تخصصی قلمداد می‌شود

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ مجموع اعتبارات سازمان ۴,۸۳۰,۷۸۵ میلیون ریال در نظر گرفته شد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۲۸/۷۲ درصد رشد داشته است. مجموع اعتبارات تملک سرمایه‌ای سازمان در این سال برابر ۳,۳۰۲,۴۲۵ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۳۳/۸۱ درصد و مجموع اعتبارات هزینه‌ای ۱,۴۴۸,۳۶۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳، ۱۶/۳۳ درصد رشد نشان می‌دهد. مجموع اعتبارات اختصاصی ۸۰,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳، ۱۰۰ درصد رشد داشته است. از نظر توزیع اعتبارات میان بخش‌های مختلف سازمان، پس از سازمان به ترتیب پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. عمده‌ترین محل درآمدی سازمان (۷۰۰,۰۰۰ میلیون ریال)، درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی است.

در حوزه صنایع دستی، هر سه برنامه «تولید»، «ترویج» و «حمایت» از صنایع دستی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ از افزایش اعتبار برخوردار شده‌اند. در این میان برنامه ترویج صنایع دستی با اختصاص ۸۸,۵۰۰ میلیون ریال و رشدی ۳۶/۱۵ درصدی بیشترین اعتبار و درصد رشد را داراست. در حوزه میراث فرهنگی، انتقال اعتبارات دو برنامه «اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی» و نیز «تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی» از ذیل سازمان به ذیل پژوهشگاه را می‌توان اقدامی مثبت قلمداد کرد.

در حوزه گردشگری، تمامی برنامه‌ها رشدی مثبت داشته‌اند. در این میان بیشترین رشد متعلق به برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری (۳۴/۲۴ درصد) و کمترین رشد در رابطه با «برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور» بوده است.

به‌طور خلاصه، تبیین برنامه‌ها در قالب فعالیت‌های جزئی‌تر، حمایت از بخش خصوصی (بند «ب» ماده (۱۹۴) قانون برنامه)، تشکیل موزه‌های تخصصی (بند «ب» ماده (۱۱) قانون برنامه پنجم توسعه بر راه‌اندازی موزه‌های تخصصی توسط مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی و نیز ماده (۲۳) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات دولت بر تشکیل موزه‌های پژوهشی و تخصصی) را از مهمترین ویژگی‌های مثبت لایحه بودجه ۱۳۹۴ و کم‌توجهی به برخی الزامات برنامه پنجم نظیر بیمه آثار تاریخی و فرهنگی، تدبیر نمودن برای توسعه گردشگری زیارتی، همپوشانی فعالیت‌های ذیل برنامه‌های متفاوت و عدم تبیین نقش دیگر دستگاه‌ها در برنامه‌های مهمی چون توسعه زیرساخت‌های گردشگری را از مهمترین نقاط ضعف لایحه ۱۳۹۴ می‌توان نام برد. مهمترین پیشنهاد این گزارش ساماندهی کلی بودجه گردشگری متناسب با وظایف دستگاه‌های مختلف است تا دستگاه‌هایی که در این حوزه تکالیف مشخصی دارند، نتوانند به‌دلیل عدم اختصاص اعتبار از انجام وظایف سر باز زنند و مجلس نیز بتواند نقش نظارتی خود را ایفا کند.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۰۷۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۳۲. بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه هنر، میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)

تهیه و تدوین کنندگان: ندا زرندیان، علی اصغر شالبافیان

ناظران علمی: سینا کلهر، ایروان مسعودی اصل

متقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و مجاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

۲. گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱۰/۱